

Mia Bašić, mag. iuris

**Jeff King, *JUDGING SOCIAL RIGHTS*, Cambridge University Press, 2012.,
p. 370**

Zemlje koje danas razmišljaju o ustavnim reformama često se hvataju u koštac s pitanjem konstitucionalizacije socijalnih prava. Zašto bi konstitucionalizacija socijalnih prava bila, pod određenim uvjetima, dakako, dobar način unapređivanja socijalne pravde, možemo vidjeti iz argumenata koje pruža knjiga *Judging social rights* **Jeffa Kinga**. Knjiga je nastala u sklopu serije *Cambridge studies in Constitutional law* čiji je cilj proizvesti vodeće monografije iz polja ustavnog prava. Izdana je u nakladništvu Cambridge University Pressa 2012. godine, podijeljena u tri glavna dijela s poglavljima unutar svakoga od njih, a napisana je na 370 stranica. Na početku knjige možemo vidjeti kratak sadržaj (p. v), detaljan sadržaj (p. vii-xii), zahvale (p. xiii-xv), tablicu slučajeva (xvi-xxiii) i tablicu pravnih propisa relevantnih za studiju (p. xxiv-xxvii), iza čega slijede kratko predstavljanje ciljeva i metoda rada (p. 1-14), tri glavna dijela knjige (p. 15-325), dodaci (p. 326-327), bibliografija (p. 328-355) i indeks pojmova (p. 356-370) na samom kraju. U nastavku teksta reći ćemo nešto više o trima glavnim dijelovima knjige.

Prvi dio – „The Case for Constitutional Social Rights“ (p. 15-118) prezentira slučaj ustavnih socijalnih prava na način koji njihovu ulogu postavlja unutar šireg multiinstitucionalnog uređenja. Autor nam pomaže razumjeti ulogu ustava u njegovu kontekstu i pojašnjava zbog čega se razgovor o sudskoj suzdržanosti može shvatiti kao bona fide zabrinutost kako bi se naglasila prava institucionalna ravnoteža za konačno uzimanje socijalnih prava za ozbiljno. U ovom dijelu nalazimo tri poglavlja. S obzirom na to da je uvod klasificiran kao prvo poglavlje, prvi dio počinje drugim poglavljem. „*The case for social rights*“ (p. 17-58) naslov je drugog poglavlja koje je King započeo uvođenjem različitih moralnih i pravnih tumačenja pojma „socijalna prava“, da bi poslije krenuo u obranu ideje kako svi ljudi imaju svoje ljudsko pravo na socijalni minimum. U trećem poglavlju „*The value of courts in light of the alternatives*“ (p. 59-96), autor detaljno raspravlja o tvrdnji da sudovi mogu pružiti pravi put za zaštitu socijalnih ljudskih prava, odgovarajući na brojne izazove koje ta tvrdnja postavlja. Četvrto poglavlje „*A basic interpretive approach*“ (p. 97-118) počinje isticanjem posebnosti samog ustavnog sudovanja, uključujući i formu ustavnog teksta kao i prirodu uloge suca u sudovanju o ustavnim socijalnim pravima.

Drugi dio – „A theory of judicial restraint“ (p. 119-286) predstavlja pokušaj autora da postavi teoriju ograničenja (*theory of restraint*). Tekst počinje petim poglavljem „*Institutional approaches to judicial restraint*“ (p. 121-151) koje reflektira različite pristupe sudskom ograničavanju. King se ovdje usredotočio na ono što je nazvao *kontekstualno institucionalnim pristupom* koji uključuje šire sagledavanje sposobnosti sudovanja, ali, isto tako, pohvaljuje sudsko

rasuđivanje načelima ograničavanja. Dok se ovo poglavlje bavi formom koju bi uzela doktrina ograničavanja, poglavlja 6-9 („*Democratic legitimacy*“, p. 152-188; „*Polycentricity*“, p. 189-210; „*Expertise*“, p. 211-249 i „*Flexibility*“, p. 250-286) odnose se na njezin sadržaj. U ovim poglavljima istraženi su principi demokratske legitimacije, policentričnost, stručnost ili ekspertiza i fleksibilnost. U svakom slučaju, analiza objašnjava i potvrđuje ono mudro u svakom od ovih prigovora, ali i priznaje kako ih je potrebno smjestiti unutar pristupa socijalnim pravima.

Treći dio – „*Incrementalism*“ (p. 289-325) ima samo jedno poglavlje, deseto. U ovom poglavlju, „*Incrementalism as a general theme*“ (p. 289-325), ključnom za cijelu studiju, autor se osvrće na prethodna poglavlja, servirajući nam njihovu kompleksnu analizu.

Prije no što zaključimo ovaj tekst, trebamo ustvrditi još nešto, a to je da briga svakog pojedinca koji promiče socijalna prava treba biti upravo osigurati ljudima njihova socijalna ljudska prava i socijalno građanstvo na najbolje moguće načine. Određeni pravni načini mogu djelovati učinkovito jedino u suradnji i ako se dopunjuju s drugim institucijama, čak i onda kada to uključuje poticanje ovih institucija na djelovanje. Ako socijalna pravda zaista jest iskreni problem, tada je sudski inkrementalizam zapravo jako ambiciozna ustavna strategija. Ova strategija ne bi trebala biti „lijek za sve“ ili tek šuplja nada. Upravo suprotno: ona bi trebala predstavljati važan dodatak odgovornosti i sudjelovanja za sve ranjive osobe čiji nam moralni zahtjevi za jednakim tretmanom trebaju biti najveći prioritet.